

Her og nu ønsker Økologisk Landsforening, at grundbetalingen udbetales til hele bedriftens matrikulerede areal. Det vil fjerne presset på naturelementer og fjerne bureaukrati. Naturelementer skal ikke tegnes ud, og landmanden risikerer ikke træk i støtten, når naturen får plads på ejendommen.

Fra støtte til betaling

Økologisk Landsforening efterlyser et nyt fokus for EU's landbrugspolitik

LANDBRUGSSTØTTE
AF IRENE BRANDT

EU's fælles landbrugspolitik blev i sin tid etableret med det formål at sikre fødevareforsyningen. Dette mål er for længst nået, og i 90'erne blev pristøtte til producentstøtte. I 2000 blev Landdistriktsprogrammet introduceret, og linket mellem produktion og støtte blev afløst af grundbetaling pr. ha. Men hvad er resultatet af 55 års fælleseuropæisk landbrugspolitik?

- Vi har fået et rigeligt udbud af fødevarer til lave priser. Samtidig er landbruget blevet mekaniseret, og landdistrikterne affolkes. Europæiske landbrug er i dag intensive, effektive og specialiserede. Til gengæld er jordpriserne kunstigt høje, og presset på økosystemet og biodiversiteten er højt, sagde Sybille Kyed, der er landbrugspolitisk chef i Økologisk Landsforening, ØL, på

konferencen: Kampen om EU-støtten - rækker pengene i Landdistriktsprogrammet?, som Det Økologiske Råd arrangerede i samarbejde med ØL med støtte fra Europanævnet.

På vegne af ØL efterlyste Sybille Kyed et nyt fokus for EU's landbrugspolitik, som skal komme alle landmænd, der bidrager med fælles samfundsgoder, til gavn.

- EU-Kommissionen har evalueret effekten af miljøfokusområderne, som blev en del af EU's støtte til landbruget i 2014. Evalueringen viste, at ordningerne bruges mere til økonomisk optimering end til gavn for miljø og natur. Grønningselementerne blev introduceret ud fra en god hensigt, men resultatet er omgåelse af reglerne og øget administration. Derfor foreslår vi, at grønningselementerne erstattes med betaling for samfundsgoder, og at hele landbrugsbudgettet i EU disponeres efter dette princip, sagde Sybille Kyed.

WTO's grønne boks

Sybille Kyed definerer de fælles goder som goder, alle har adgang til, uden at goderne derved bliver mindre tilgængelige for andre.

- Over for de fælles goder står landbrugets direkte produkter, som kan sættes på markedet, og som har en markedspris. De er goder, der kan privatiseres, sagde Sybille Kyed.

Det er dog ikke kun Folketinget og EU's parlament, ministerråd og kommission, der skal overbevises, hvis EU's støtte til landbrugsproduktion skal omlægges til betaling for fælles goder.

- Vi kommer også til at udfordre kriterierne i WTO's Grønne boks, så betaling for samfundsgoder ikke vil blive vurderet at have produktions- eller handelsforstyrrende effekt, sagde Sybille Kyed.

Reform

Konkret foreslår ØL, at EU's Landbrugsstøtte i perioden 2021-2034 reformeres.

- Vi ønsker en gradvis afvikling af det nuværende system henimod et budget, hvor 80 pct. af landbrugsbudgettet er afsat til betaling for samfundsgoder, og 20 pct. afsættes til ledsageforanstaltninger som rådgivning, markedsfremme og udvikling, sagde Sybille Kyed. Hun fortsatte:

- ØL ønsker selvfølgelig en endnu større fleksibilitet i landbrugsstøtten, så flere midler her og nu overføres fra den direkte støtte til Søjle II og Landdistriktsprogrammet; men med det politiske landskab herhjemme tror vi ikke, det har sin gang på jorden.

I værste fald frygter Sybille Kyed, at landbrugsstøtten vil blive endnu mere nationaliseret, end tilfældet er i dag, hvor der allerede er store forskelle på, hvordan de enkelte lande bruger pengene i Landdistriktsprogrammet.

Minimumskrav

Selvom Sybille Kyed og ØL venter på nye muligheder i det politiske landskab, har de ikke lagt sig hen i hængeløbet.

Sybille Kyed:

- Vi foreslår, at EU som minimum fra 2020 ændrer Landbrugsstøtten på fire områder:

- ▶ Udbetal grundbetaling til hele bedriftens matrikulerede areal. Det vil fjerne presset på naturelementer og fjerne bureaukrati. Naturelementer skal ikke tegnes ud, og landmanden risikerer ikke træk i støtten, når naturen får plads på ejendommen.
- ▶ Flyt grønning ud af Søjle I, og flyt i stedet de 30 pct., der er afsat til grønningselementer, over til Søjle II, eller flyt som minimum 10 pct. - svarende til MFO-kravet - til Søjle II.
- ▶ Oprethold at det er 100 pct. EU-finansierede midler i Søjle II.
- ▶ Overvej at skelne på sats til naturelementer alt efter, om de må nedlægges, og om der aftales aktiv plejeindsats.

Ny økologi-bekendtgørelse på vej

HØRING: På mandag er det sidste frist for indlevering af bemærkninger til en ny bekendtgørelse om økologisk jordbrugsproduktion. NaturErhvervstyrelsen har samlet de fem bekendtgørelser med produktionsregler på økologiområdet, som styrelsen er ansvarlig for, til én enkelt bekendtgørelse. Samtidig indeholder bekendtgørelsesudkastet en række forslag til ændringer. De omfatter blandt andet nye regler, der vil åbne op for mere økologisk honning, samt nye regler for tomgangsperioder i fjerkræbesætninger.

For at honning efter gældende regler kan kaldes økologisk, må der i en radius af tre km fra bistadet kun være økologiske arealer eller naturarealer og arealer, der ikke sprøjtes. Med de nye regler ses der bort fra sprøjtede arealer, der ikke indeholder føde til bierne.

Tomgang i hønsegårde

Aarhus Universitet har udarbejdet en rapport, hvor konklusionen er, at det er muligt at opretholde vegetation bestående af buske og træer med to-tre ugers tomgang. Men det fremgår også af rapporten, at bundvegetationen ikke kan klare så korte tomgangsperioder.

NaturErhvervstyrelsen foreslår, at tomgangsperioden skal fastsættes til tre uger og stiller samtidigt krav om, at 70 pct. af udearealet skal være beplantet, heraf 50 pct. med træer/buske. Samtidig vil der være krav om, at mindst 20 pct. af det beplantede areal har et bunddække. For slagtekyllinger indføres der tilsvarende vegetationskrav og tomgangsperioden reduceres fra tre til to uger mellem hvert hold fjerkræ.

Grovfoder i hønsegården

- Økologisk Landsforening forudser, at det bliver svært at sikre en god beplantning til dyrene, når tomgangstiden er så kort. Det vil være svært at have nogen form for bunddække, hvis dyrene bruger arealerne som tilsigtet. Og forskning og erfaringer viser, at det er den alsidige beplantning med en blanding af bunddække, buske og træer samt områder med bar jord, der giver den største udnyttelse af hønsegården, siger landbrugspolitisk chef, Sybille Kyed. Hun fortsætter:

- Vi er glade for, at der er et krav til bunddække i udkastet; men det er meget lidt, hvis der er tale om 20 pct. af de 70 pct., og vi har svært ved at se, at det kan være nok til at sikre, at dyrene har adgang til grovfoder via den føde, de kan hente i hønsegården.

Hun understreger, at ØL i øvrigt er kede af, at producenterne nu stilles over for endnu flere måle/veje regler, hvilket er en direkte konsekvens af, at nogen har presset på for at ophæve kravet til tomgangsperiode.

ib@okologi.dk

WTO's grønne boks

WTO-landbrugsaftalens grønne boks omfatter foranstaltninger, der ikke, eller kun i minimalt omfang, har produktions- eller handelsforstyrrende effekter. Sådanne foranstaltninger kan anvendes af de enkelte WTO-lande uden begrænsninger.

Fælles goder - betalingsberettigede tiltag

Økologisk Landsforenings definition på fælles goder:

- ▶ Naturelementer, biodiversitet - forekomst, beskyttelse, pleje
- ▶ Adgang til landskabet
- ▶ Reduceret N-tildeling sammenholdt med gødningsregler
- ▶ N-tabs-reducerende indsatser ud over regler
- ▶ Reduceret adgang til pesticider
- ▶ Ekstensive husdyrsystemer
- ▶ Jordfrugtbarhedsbevarende driftspraksis
- ▶ Indsatser der håndterer klimaforandringer